

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W LUBLINIE

LLU.410.12.2.2024

Pan
Krzysztof Guściora
Naczelnik
Lubelskiego Urzędu Celno-Skarbowego
ul. Celników Polskich 21
21-500 Biała Podlaska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/24/010 Funkcjonowanie systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Lubelski Urząd Celno-Skarbowy w Białej Podlaskiej, 21-500 Biała Podlaska, ul. Celników Polskich 21 (dalej: LUCS lub Urząd).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Naczelnikiem Lubelskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlaskiej (dalej: Naczelnik LUCS) jest Krzysztof Guściora od 29 września 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykonywanie zadań w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do 27 września 2024 r., tj. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Katarzyna Jabłońska-Karczmarczyk, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/108/2024 z 2 sierpnia 2024 r. (akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2022-2024 (do 27 września) Lubelski Urząd Celno-Skarbowy w Białej Podlaskiej prawidłowo realizował w instytucjach obowiązanych kontrole w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (dalej: AML/CFT). Kontrole te przeprowadzano w pełnym zakresie, określonym w ustawie z dnia 1 marca 2019 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu³, zgodnie z wytycznymi Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (dalej: GIIF).

Na ogół terminowo przekazywano do GIIF plany kontroli i sprawozdania z realizacji zadań w obszarze AML/CFT, z wyjątkiem planu na 2022 r., przesłanego z opóźnieniem 19 dni. W jednym przypadku plan kontroli nie zawierał uzasadnienia.

Spośród sześciu kontroli realizowanych w latach 2022-2024 (do 27 września):

- w dwóch przypadkach nie przesłano do GIIF zawiadomień o wszczęciu kontroli doraźnych;
- w jednym zawiadomienie takie przesłano z opóźnieniem wynoszącym 29 dni;
- w jednym przypadku nie poinformowano GIIF o wynikach przeprowadzonej kontroli planowej.

Ponadto, nie przekazywano do GIIF informacji wymaganych w art. 14 ust. 4 ustawy o pppft m.in., danych na temat znaczenia gospodarczego sektorów, do których należą skontrolowane instytucje obowiązane w zakresie AML/CET oraz zasobów ludzkich i finansowych zaangażowanych w realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1124, ze zm., dalej: ustawa o pppft.

W latach 2022-2023 przeprowadzono cztery kontrole instytucji obowiązanych w zakresie AML/CFT, a w lipcu 2024 r. rozpoczęto dwie. LUCS nie miał w swojej strukturze wyodrębnionej komórki organizacyjnej dedykowanej jedynie do kontroli instytucji obowiązanych w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, a współpraca z GIIF należała do zadań prawie wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu. Z 18 osób realizujących w latach 2022-2024 (do 27 września) kontrole lub pełniących funkcję koordynatora i zastępcy koordynatora, pięć odbyło szkolenia w zakresie AML/CFT.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Wykonywanie zadań w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Opis stanu faktycznego

1. Funkcjonujące w LUCS cele i mierniki służące ocenie stopnia realizacji zadań, podlegające cyklicznemu monitorowaniu, budowane były w oparciu o wskazane przez ministra do spraw finansów publicznych oraz Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (dalej: KAS) kierunki działania i rozwoju, które nie zawierały mierników oceniających działalność jednostek w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej⁵, Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej określił w zarządzeniu z dnia 23 grudnia 2020 r. kierunki działania i rozwoju Krajowej Administracji Skarbowej na lata 2021-2024⁶, a następnie na ich podstawie Szef KAS określał roczne kierunki działania i rozwoju z uwzględnieniem celów do osiągnięcia oraz wskaźników ich pomiaru oraz działań służących realizacji tych celów. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Lublinie (dalej: IAS) publikował na stronie intranetowej zatwierdzony Plan działalności IAS na dany rok. W sytuacji, gdy jednostką odpowiedzialną za wykonanie konkretnego wskaźnika był LUCS, Naczelnik Urzędu określał w planie działalności LUCS komórki odpowiedzialne za realizację mierników. (akta kontroli str. 5-7, 80-249, 444-450)

2. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym LUCS, współpraca z GIIF w zakresie zadań w obszarze AML/CFT należała do obowiązków wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, z wyjątkiem Pionu Wsparcia⁷. Decyzją Naczelnika LUCS nr 25/2019 z dnia 23 października 2019 r. powołano koordynatora odpowiedzialnego za współpracę z GIIF. Wyznaczono osoby do pełnienia funkcji koordynatora i zastępcy koordynatora.

Zastępca Naczelnika LUCS wyjaśnił, że nie wystąpiła konieczność utworzenia komórki organizacyjnej/stanowiska do kontroli instytucji obowiązanych w zakresie AML/CFT, ponieważ w Urzędzie obowiązuje szczegółowa instrukcja w sprawie zasad postępowania na wypadek podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zasad prowadzenia kontroli w instytucjach obowiązanych oraz współpracy funkcjonariuszy i pracowników zatrudnionych w LUCS z GIIF,

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 615, ze zm., dalej: ustawa o KAS.

⁶ Zarządzenie w sprawie określenia kierunków działania i rozwoju Krajowej Administracji Skarbowej na lata 2021-2024, Dz. Urz. MFFiPR z 2020 r. poz. 34, ze zm.

⁷ W regulaminie obowiązującym do 30 listopada 2022 r. określono, że współpraca z GIIF należy do zadań wszystkich komórek, z wyjątkiem komórek Pionu Wsparcia, a w regulaminach obowiązujących od 1 grudnia 2022 r. określono, że współpraca ta należy do zadań komórek organizacyjnych Urzędu, z wyjątkiem komórek organizacyjnych, o których mowa w §11, 12, 13, 14, 15, i 36 Regulaminu organizacyjnego, tj. komórek Pionu Wsparcia i Analityki oraz Referatów Wsparcia w Delegaturach.

wprowadzona decyzją nr 25/2019 Naczelnika LUCS z dnia 23 października 2019 r. (dalej: Instrukcja). Instrukcja kompleksowo uregulowała zasady współpracy oraz przepływu informacji pomiędzy LUCS a GIIF. Pracownicy i funkcjonariusze Urzędu byli obowiązani do ścisłej współpracy z koordynatorem, jak również do przestrzegania i realizacji obowiązków w zakresie AML/CFT.

(akta kontroli str. 5-79, 250, 255-267, 617-625)

3. Kontrole w obszarze AML/CFT realizowane były przez dwu lub trzyosobowe zespoły kontrolerskie, złożone z doświadczonych pracowników (pracujących głównie na stanowisku główny ekspert skarbowy lub starszy ekspert skarbowy). W latach 2022-2024 nie prowadzono naborów do pracy lub służby w LUCS ukierunkowanych na pozyskanie pracowników do prowadzenia kontroli tylko w zakresie AML/CFT. Naczelnik LUCS wyjaśnił, że w Urzędzie nie ma komórki organizacyjnej do kontroli instytucji obowiązanych w zakresie AML/CFT, a LUCS przy naborze kieruje się pozyskiwaniem pracowników z potencjałem wielozadaniowym.

Z 18 osób realizujących w latach 2022-2024 (do 27 września) kontrole lub pełniących funkcję koordynatora i zastępcy koordynatora⁸, pięć odbyło szkolenia w zakresie AML/CFT.

Naczelnik LUCS wyjaśnił, że pracownicy i funkcjonariusze mieli możliwość rozwoju kompetencji zawodowych w obszarze AML/CFT. Od kwietnia 2023 r. Urząd otrzymywał za pośrednictwem IAS zaproszenia na szkolenia organizowane przez GIIF. Informacje o organizowanych szkoleniach Pion Wsparcia przekazywał do wszystkich komórek organizacyjnych LUCS. Z uwagi na brak obowiązku imiennego zgłoszenia pracowników do udziału w szkoleniach przez pracodawcę, LUCS nie ma informacji, ilu pracowników i funkcjonariuszy faktycznie w nich uczestniczyło. Naczelnik zauważył, że brak przeszkolenia w zakresie wypełniania przez instytucje obowiązane obowiązków w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu nie oznacza, że pracownik nie może prowadzić kontroli dotyczącej podatków i zagadnień z ustawy o pppft. Brak przeszkolenia z konkretnej sfery będącej w zainteresowaniu kontroli celno-skarbowej nie zwalnia pracownika ze znajomości przepisów normatywnych (ustaw czy aktów wykonawczych), które są przedmiotem zleconych zadań do wykonania temu pracownikowi. Brak formalnego przeszkolenia z danej dziedziny nie oznacza, że pracownik nie posiada wiedzy co do tematyki badanej sprawy. Koordynowanie zadań w zakresie AML/CFT powierzono pracownikom z wieloletnim stażem i doświadczeniem na samodzielnych stanowiskach, posiadających bogatą wiedzę i umiejętność rozpoznawania zagrożeń dla budżetu państwa.

(akta kontroli str. 365-374, 496-507, 617-692, 695-704)

4. W LUCS obowiązywała Instrukcja, w której zostały określone szczegółowe procedury kontroli w zakresie AML/CFT. Zawarto w niej zadania koordynatora odpowiedzialnego za współpracę z GIIF, obowiązki funkcjonariuszy i pracowników Urzędu w obszarze AML/CFT, zasady postępowania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz szczegółowy opis elementów, które należy zbadać w trakcie kontroli instytucji obowiązanej. Procedury te były kompletne i spójne, odnosiły się do obowiązków instytucji obowiązanych wymienionych w ustawie o pppft. W LUCS obowiązywały również procedury prowadzenia kontroli środków pieniężnych wwożonych do UE lub wywożonych z UE przez osobę fizyczną oraz w transporcie⁹.

(akta kontroli str. 255-321)

⁸ W okresie objętym kontrolą ww. funkcję pełniło pięć osób.

⁹ Procedury wprowadzono decyzjami Naczelnika LUCS nr: 28/2021, 43/2022 oraz 23/2024.

5. LUCS opracował roczne plany kontroli w obszarze AML/CFT na lata 2022-2024, w których zakładano przeprowadzenie rocznie jednej kontroli. W planach uwzględniano podmioty wybrane w wyniku analizy ryzyka (przedsiębiorcy świadczący usługi w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i doradztwa podatkowego, kantory wymiany walut).

Typowaniem podmiotów do kontroli celno-skarbowej zajmował się zespół do spraw opiniowania wniosków o przeprowadzenie kontroli celno-skarbowej oraz typowania podmiotów do kontroli celno-skarbowej¹⁰. Na podstawie zebranych danych i przeprowadzonych analiz zespół ds. typowania podmiotów podejmował decyzje o zakwalifikowaniu danego podmiotu do kontroli i o zakresie kontroli, m.in. w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Zastępca Naczelnika wyjaśnił, że przy wyborze instytucji obowiązanych do planów kontroli w zakresie AML/CFT kierowano się dominującym kodem PKD zgłoszonym przez podatników, w powiązaniu z wykazem podmiotów uznawanych za instytucje obowiązane. Mała liczba planowanych kontroli w obszarze AML/CFT wynikała z uwzględniania w procesie planowania przede wszystkim celów i zadań kontroli celno-skarbowej. Przy sporządzaniu planu działań kierowano się priorytetami, które wynikały z istniejących zagrożeń dla funkcjonowania państwa, uwzględniając jednocześnie istniejące ograniczenia kadrowe. Ponadto efektywność pracy urzędów celno-skarbowych oceniana była przez pryzmat ustalonych mierników, które na przykład w 2024 r. wynosiły w obszarze CIT – 12 pkt (rok rozliczeniowy), PIT – 9 pkt (podatnik), VAT – 1 pkt (miesiąc, kwartał), a w pozostałych obszarach, w tym AML/CFT – 0,4 pkt. Wynika z tego, że kontrole w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu nie były priorytetem w urzędach celno-skarbowych. GIIF nie wskazywał tym urzędom liczby kontroli, które mają zostać przeprowadzone w ciągu roku.

Plany kontroli na 2023 r. i 2024 r. przekazano do GIIF terminowo, a plan kontroli na 2022 r. z opóźnieniem 19 dni. Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli doraźnych przekazano w jednym przypadku terminowo, w jednym z opóźnieniem 29 dni, a w pozostałych dwóch – zawiadomień takich nie przekazano. W planie na 2023 r. nie zawarto uzasadnienia podjęcia kontroli w instytucji obowiązanej w zakresie AML/CFT.

(akta kontroli str. 365-443, 617-625)

6. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono cztery kontrole instytucji obowiązanych w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w tym jedną planową, jedną na wniosek GIIF i dwie doraźne z inicjatywy Urzędu (w tym jedną rozpoczętą w 2020 r.). Nie zrealizowano kontroli ujętej w planie na 2023 r. Naczelnik LUCS wyjaśnił, że decyzję o odstąpieniu od kontroli podjęto w związku z ponowną weryfikacją dokonaną przez zespół ds. typowania podmiotów, która nie wskazała na potencjalne ustalenia w wytypowanym podmiocie. Zakwalifikowano do kontroli podmiot, u którego zidentyfikowano realne zagrożenie nieprzestrzegania ustawy o pppft. Pismem z 23 listopada 2023 r. LUCS poinformował GIIF o odstąpieniu od realizacji ww. kontroli planowej.

W lipcu 2024 r. rozpoczęto kontrole w dwóch podmiotach, jedną planową i jedną doraźną na wniosek GIIF.

W trakcie kontroli każdorazowo badano, czy instytucja obowiązana posiada wewnętrzne procedury zawierające reguły postępowania z klientami w kontekście przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Nieprawidłowości w tym

¹⁰ Powołany decyzjami Naczelnika LUCS nr: 4/2020 z 18 marca 2020 r., 14/2022 z 16 marca 2022 r. oraz 13/2023 z 27 lutego 2023 r. (dalej: zespół ds. typowania podmiotów).

zakresie LUCS stwierdził w jednym przypadku, polegały one na niewprowadzeniu w instytucji obowiązanej wewnętrznej procedury w zakresie AML/CFT.

LUCS terminowo przekazał do GIIF pisemne informacje o wynikach trzech kontroli przeprowadzonych w obszarze AML/CFT, nie przekazał natomiast informacji dotyczącej wyników kontroli ujętej w planie na 2022 r., zakończonej w 2023 r.

(akta kontroli str. 448-625, 671-680)

7. Podczas prowadzonych przez LUCS kontroli rzetelnie weryfikowano, czy instytucje obowiązane przestrzegały przepisów ustawy o pppft, w tym sprawdzano stosowanie procedur w zakresie: analizy i oceny ryzyka, zarządzania tym ryzykiem oraz stosowania środków bezpieczeństwa finansowego.

W dwóch instytucjach stwierdzone zostały nieprawidłowości, które polegały m.in. na:

- braku rejestracji i raportowania do GIIF transakcji powyżej 15 000 EUR (dwa przypadki),
- niewłaściwej ocenie ryzyka stosunków gospodarczych z klientami (jeden przypadek),
- nieidentyfikowaniu i nieocenianiu ryzyka związanego z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu (jeden przypadek),
- niedokonywaniu rozpoznania i oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego ze stosunkami gospodarczymi i transakcjami okazjonalnymi (jeden przypadek),
- niestosowaniu wobec klientów środków bezpieczeństwa finansowego, nieweryfikowaniu tożsamości klientów, nieidentyfikowaniu osób upoważnionych do działania w imieniu klienta (jeden przypadek),
- nieprzekazywaniu informacji do GIIF zgodnie z art. 72 ustawy o pppft (jeden przypadek).

(akta kontroli str. 444-6616, 693-694)

8. Naczelnik LUCS wyjaśnił, że w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie prowadzone były analizy ryzyka o charakterze podmiotowym i przedmiotowym, których celem była ocena ryzyka omijania sankcji. Obszar omijania sankcji stał się kluczowy w związku z wybuchem konfliktu. Analizy podmiotowe skupiały się na badaniu powiązań kapitałowo-właścicielskich pomiędzy podmiotami objętymi sankcjami a innymi firmami, na badaniu przepływów finansowych firm oraz ich kontrahentów. Analizy przedmiotowe były skoncentrowane na importowanych i eksportowanych towarach głównie pod kątem prawidłowej taryfikacji oraz ich pochodzeniu.

(akta kontroli str. 671-680)

9. Według wyjaśnień Naczelnika LUCS, w latach 2022-2024 (do 27 września) nie zidentyfikowano zagadnień istotnych z punktu widzenia przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu i nie przekazywano do GIIF informacji pod kątem krajowej oceny ryzyka.

LUCS terminowo przekazywał do GIIF sprawozdania z realizacji zadań w obszarze AML/CFT. Nie przekazywano natomiast informacji wymaganych w art. 14 ust. 4 ustawy o pppft, tj.: danych na temat znaczenia gospodarczego sektorów, do których należą skontrolowane instytucje obowiązane oraz zasobów ludzkich i finansowych zaangażowanych w realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

W wyjaśnieniu w sprawie barier zidentyfikowanych w realizacji zadań z zakresu AML/CFT, Naczelnik wskazał, że przy planowaniu działań kontrolnych kierowano się priorytetami, które wynikały z istniejących rzeczywistych zagrożeń dla funkcjonowania

państwa, jednocześnie uwzględniając nałożone zadania na kontrolę celno-skarbową i zasoby kadrowe Urzędu. Pracownicy LUCS, prowadząc kontrole obejmujące zakresem m.in. podatek VAT, jak i kontrole rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania w podatku CIT lub PIT, mieli za zadanie zbadać wypełnianie przez instytucje obowiązane obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Dodatkowo z uwagi na brak właściwości miejscowej urzędów celno-skarbowych, w ramach wykonywania zadań kontrolowane mogły być podmioty z obszaru całego kraju. Zagadnienia przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu były więc jednymi z wielu zagadnień z zakresu obowiązków pracowników LUCS. Ponadto nie było sformalizowanych wskazań co do liczby podmiotów, które powinny zostać skontrolowane w ramach rocznego planu.

(akta kontroli str. 448-450, 695-704)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności LUCS w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Plan kontroli na 2022 r. został przekazany do GIIF pismem z 19 stycznia 2022 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym 19 dni.

Z wyjaśnień Naczelnika LUCS wynika, że opóźnienie wynikało z konieczności przeprowadzenia dodatkowych czynności analitycznych w obszarze przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w stosunku do podmiotu, który 20 listopada 2021 r. został zakwalifikowany do kontroli celno-skarbowej w zakresie VAT i PIT.

Zgodnie z art. 131 ust. 5 pkt 1 ustawy o pppft naczelnicy urzędów celno-skarbowych przekazują do GIIF roczne plany wraz z uzasadnieniem do 31 grudnia roku poprzedzającego kontrolę.

(akta kontroli str. 375-376, 617-625)

2. W przesłanym do GIIF 7 grudnia 2022 r. planie kontroli na 2023 r. nie zawarto uzasadnienia.

Zgodnie z art. 131 ust. 5 pkt 1 ustawy o pppft, podmioty, o których mowa w art. 130 ust. 2, w tym naczelnicy urzędów celno-skarbowych, przekazują do GIIF roczne plany kontroli wraz z uzasadnieniem.

Zastępca Naczelnika LUCS wyjaśnił, że brak uzasadnienia w planie kontroli podyktowany był rodzajem prowadzonej działalności wybranego podmiotu (kantor wymiany walut), wskazującej na instytucję obowiązaną w zakresie AML/CFT. GIIF nie wniósł uwag do braku uzasadnienia w przekazanym planie.

NIK zauważa, że informacja o rodzaju prowadzonej działalności przez wytypowaną do kontroli instytucję obowiązaną w zakresie AML/CFT nie stanowi uzasadnienia jej wyboru.

(akta kontroli str. 387-388, 392-393, 617-625, 689-692, 695-704)

3. Spośród czterech kontroli doraźnych realizowanych w latach 2022-2024, w dwóch przypadkach LUCS nie przesłał do GIIF zawiadomień o ich rozpoczęciu. Dotyczyło to kontroli o numerach [.....]* i [.....]*. Natomiast w przypadku kontroli nr [.....]*, rozpoczętej w dniu 15 lipca 2024 r., informacja taka została przesłana 13 sierpnia 2024 r., tj. po upływie 29 dni.

Zgodnie z art. 131 ust. 5 pkt 2 ustawy o pppft naczelnicy urzędów celno-skarbowych przekazują zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia kontroli doraźnej wraz z uzasadnieniem nie później niż w dniu rozpoczęcia kontroli.

Naczelnik LUCS wyjaśnił, że nieprzesłanie ww. zawiadomień i przesłanie zawiadomienia po terminie wynikało z przeoczenia.

(akta kontroli str. 392-393, 671-680, 689-692, 695-704)

4. LUCS nie przesłał do GIIF informacji o wynikach kontroli planowej o numerze [.....]*, przeprowadzonej w firmie prowadzącej działalność rachunkowo-księgową i doradztwo podatkowe, zakończonej 17 maja 2023 r. (data protokołu).

Zgodnie z art. 131 ust. 5 pkt 3 ustawy o pppft naczelnicy urzędów celno-skarbowych przekazują do GIIF informację o wynikach kontroli w terminie 14 dni od jej zakończenia lub wydania zaleceń pokontrolnych albo podjęcia decyzji o odstąpieniu od ich wydania.

Naczelnik LUCS wyjaśnił, że z uwagi na fakt, iż w trakcie kontroli nie stwierdzono w obszarze AML/CFT nieprawidłowości, zgodnie z art. 84 ust. 3 ustawy o KAS nie sporządzono na tę okoliczność protokołu i nie przekazano informacji do koordynatora, a w konsekwencji do GIIF.

NIK zauważa, że obowiązek, o którym mowa w art. 131 ust. 5 pkt 3 ustawy o pppft dotyczy wszystkich przeprowadzonych kontroli, bez względu na jej wyniki.

(akta kontroli str. 507, 671-680)

5. W informacjach przesłanych do GIIF za 2022 r. i za 2023 r. nie zamieszczono danych na temat znaczenia gospodarczego sektorów, do których należą skontrolowane instytucje obowiązane oraz informacji na temat zasobów ludzkich i finansowych zaangażowanych w realizację zadań związanych z AML/CFT.

Naczelnik LUCS wyjaśnił, że sprawozdania sporządzane były na szablonie przekazanym Urzędowi przez Ministerstwo Finansów, który to szablon nie zawierał rubryki dot. zasobów ludzkich i finansowych zaangażowanych w realizację tych zadań. Z kolei szczegółowe informacje o wynikach zakończonych kontroli w wytypowanych podmiotach zawarto w protokołach.

Według art. 14 ust. 4 ustawy o pppft, podmioty, o których mowa w art. 130 ust. 2 (tj. m.in. naczelnicy urzędów celno-skarbowych), w zakresie swoich właściwości przekazują GIIF posiadane informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 16, w terminie miesiąca od zakończenia roku, za który są przekazywane informacje. Ww. informacje dotyczą poszczególnych kategorii instytucji obowiązanych i znaczenia gospodarczego sektorów rynku, do których należą, według stanu na dzień 31 grudnia tego roku, za który jest składane sprawozdanie (art. 14 ust. 2 pkt 1), działalności GIIF oraz podmiotów, o których mowa w art. 130 ust. 2, w zakresie zadań związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w szczególności danych na temat zasobów ludzkich i finansowych zaangażowanych w realizację tych zadań (art. 14 ust. 2 pkt 16).

(akta kontroli str. 389-391, 434-439, 444-450)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Terminowe przekazywanie do GIIF rocznych planów kontroli.
2. Umieszczanie w rocznych planach kontroli uzasadnienia podjęcia kontroli w instytucjach obowiązanych.
3. Terminowe zawiadamianie GIIF o zamiarze wszczęcia kontroli doraźnych.

4. Przesyłanie do GIIF informacji o wynikach każdej kontroli przeprowadzonej w obszarze AML/CFT.
5. Przesyłanie do GIIF informacji na temat znaczenia gospodarczego sektorów, do których należą skontrolowane instytucje obowiążane oraz informacji na temat zasobów ludzkich i finansowych zaangażowanych w realizację zadań związanych z AML/CFT.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, 7 października 2024 r.

Kontroler:
Katarzyna Jabłońska-Karczmarczyk
Inspektor kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch
/podpisano elektronicznie/

[...]* — Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie wyłączyła z publikacji fragmenty wystąpienia pokontrolnego oznaczone w niniejszy sposób na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902), art. 293 § 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.), w związku z objęciem tych fragmentów tajemnicą skarbową.